

ضرورت بستر سازی IT در توسعه کار آفرینی هنرجویان هنرستانهای فنی حرفه‌ای (مورد مطالعه شهرستان گنبد کاووس)

محمد مهدی باوقار^۱
دکتر فریمان ابراهیمزاده^۲
دکتر محمود قربانی^۳

چکیده:

امروزه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات بر کلیه فعالیت‌های اجتماعی از جمله کارآفرینی تاثیر گذاشته و در بسیاری از آنها تحولات اساسی به وجود آورده است. کارآفرینی به شدت به بسترهای فراهم شده توسط فن‌آوری‌های نوین وابسته بوده و از آن بهره زیادی می‌گیرد، تجارت با استفاده از فناوری به سرعت از محدوده‌های محلی و ملی به جهانی تبدیل شده است.

این تحقیق با هدف کلی بررسی تاثیر IT بر کارآفرینی هنرجویان هنرستان‌ها از نوع توصیفی تحلیلی و به صورت پیمایشی انجام گرفته است. فرضیه اصلی در این مطالعه عبارت است از: «بین ایجاد توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستان‌ها با کار آفرینی هنرجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد».

جامعه آماری این تحقیق کلیه هنرجویان هنرستان‌های شهرستان گنبد کاووس که تعداد آنان دو هزار سیصد و شصت و یک نفر است و در یازده مرکز مشغول تحصیل می‌باشند. تعداد سیصد و چهل نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردیده‌اند. ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته که روایی محتوای آن مورد تایید و با محاسبه آلفای کرونباخ ضریب اعتبار آزمون 95٪ می‌باشد. داده‌های گردآوری بوسیله نرم افزار SPSS ثبت و در دوبخش آمار توصیفی و آمار استنباطی

¹ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

² استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیروان

³ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی..

تنظیم شده است. در بخش آمار استنباطی از همبستگی پیرسون برای محاسبه ضریب همبستگی دو متغیر، و آزمون‌های T و تحلیل وایانس استفاده شده است. یافته‌های به دست آمده حاکی از آن است که ضریب همبستگی بین دو متغیر x و y یعنی توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستان‌ها (یعنی x) و کار آفرینی هنرجویان (y) در وضعیت موجود برابر $0/273$ و سطح معنی‌دار بودن آزمون همبستگی پیرسون معادل تقریباً $0/04$ است و فرضیه تحقیق مورد تایید قرار گرفته است ($pvalue < .05$).

با توجه به نتایج حاصله از تحقیق می‌توان گفت با گسترش IT امکان پرورش فارغ‌التحصیلانی کارآفرین و خلاق در هنرستان‌ها را فراهم خواهد گردید و بدین وسیله در راستای توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور گام‌های اساسی برداشته خواهد شد.

کلید واژه‌ها:

فناوری اطلاعات و ارتباطات، کارآفرینی ICT, Entrepreneurship

مقدمه:

جهان در هزاره سوم با وجود پیشرفت‌های شگرف در تمامی ابعاد با مشکلاتی همچون افزایش جمعیت و کاهش منابع و امکانات مواجه می‌باشد. این مشکل به خصوص در کشورهای در حال توسعه بیشتر نمایان می‌باشد. پیدایش نیازهای اجتماعی و اقتصادی جدید، جوامع دنیا را دستخوش تغییرات بنیادی نموده و این چالش کارآفرینی را در جوامع مختلف مورد توجه جدی قرار داده است. فعالیت‌های کارآفرینی باعث شناخت نیازها، خلق ایده‌ها و توسعه اقتصادی خواهد شد. از طرف دیگر فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات بر کلیه فعالیت‌های اجتماعی از جمله کارآفرینی تاثیر زیادی داشته است. کارآفرینان نیز نقش بسیار موثری در ایجاد تحولات ارزشمند و نجات جامعه از بند عادات و سنت‌های بی‌اساس و بی‌فایده اما مرسوم ایفا می‌نمایند. (اکبری،

1385، ص 180)

تحقیقات انجام شده توسط «هیستریچ و پیترز» در ایالات متحده حاکی از آن است که در این کشور جهت آموزش، بنا و توسعه فرهنگ کارآفرین از تمامی امکانات جامعه در محدوده وسیعی استفاده به عمل آمده است، آنها علاوه بر ایجاد مدارس و دانشگاه‌های مخصوص جهت آموزش کارآفرینی از تمام امکانات دولتی مثل کاهش مالیات بر شرکت‌ها و موسسات تازه شروع شده دادن امکانات ارتباطی، حمایت‌های مشاوره‌ای حمایت‌های قانونی، تسهیلات بانکی و غیره از تمام امکانات جامعه نیز برای آموزش و تشویق افراد به کارآفرینی استفاده می‌نماید. (هیسریچ و پیترز 1992، 758)

کارآفرینی به رشد بیشتر فن‌آوری و ارتباطات وابسته بوده و از آن بهره زیادی می‌گیرد و فن‌آوری اطلاعات عامل تحرک و جهش کارآفرینی به سمت توسعه پایدار کشورها مبدل گردیده است.

فناوری اطلاعات در راس آن اینترنت شرایط تازه‌ای را پدید آورده است که می‌توان بوسیله آن کارآفرینی را در جامعه گسترش داد و با استفاده از این ابزار در جهت راه‌اندازی‌های کسب و کار جدید و اشتغال‌زایی از این پدیده بهره جهت تا از این طریق بتوانیم مقدار زیادی از مشکلات جامعه را در خصوص بیکاری و تورم را کاهش داد.

برای واژه کارآفرینی در محافل علمی، تعاریف متفاوتی بر اساس دیدگاه‌های گوناگون ارائه شده است. در قرن شانزدهم میلادی واژه فرانسوی Entreprenre (کارآفرینی) اولین بار برای افرادی به کار برده شد که در ماموریت‌های نظامی خود را به خطر می‌انداختند. بنا به تعریف واژه‌نامه دانشگاهی «و بستر» کارآفرین کسی است که متعهد می‌شود، مخاطره‌های یک فعالیت اقتصادی را سازماندهی، اداره و تقبل نماید.

«جفری تیمولز» کارفرینی را ایجاد یک چیز ارزشمند از هیچ می‌داند. «ژان باتیست سی» اولین کسی بود که بر نقش حیاتی کارآفرینان در بسیج اقتصادی بر اساس اصول بهره‌وری تاکید دارد. از دیدگاه وی کارآفرینی فردی

است که منابع اقتصادی را از حوزه‌ای که دارای بهره‌وری و سود پایین تر است، به حوزه‌ای که بهره‌وری و سود بالاتر دارد منتقل می‌کند.

«ژوزف شومپتر» کارآفرینی را نیروی محرکه اصلی در توسعه اقتصادی می‌داند و از آن تحت عنوان تخریب خلاق¹ یاد می‌کند، به اعتقاد وی تعادل پویا از طریق نوآوری و کارآفرینی ایجاد می‌شود این دو گزینه، مشخصه یک اقتصاد سالم هستند و تخریب خلاق به عنوان یک نیروی برانگیزنده در توسعه اقتصادی جامعه لازم و ضروری است. او اعلان می‌دارد سازمانهای جدید، سازمانهای قدیم را از طریق معرفی کالای جدید، روش جدید در فرایند تولید، گشایش بازار تازه، یافتن منابع جدید و یا ایجاد هرگونه تشکیلات در صنعت از بین می‌برند که این چرخه اولاً عادلانه بوده ثانیاً تخریب خلاق است.

وی معتقد است کارآفرین یک مدیر صاحب فکر و ابتکار است که همراه با خلاقیت، خطرپذیری، هوش، اندیشه و وسعت دید، فرصت‌های طلایی می‌آفریند او قادر است که با نوآوریها تحول ایجاد کند و یک شرکت زیان ده را به سود دهی برساند. فرصت ارائه یک محصول خدمات و روش سیاست جدید یا راه تفکری جدید برای یک مشکل قدیمی را می‌یابد. (احمدپور داریانی، 1380، 23)

«پیتر دراکر» معتقد است، کارآفرینی بهره‌برداری از فرصت‌ها برای ایجاد تغییرات است و کارآفرین همواره به دنبال تغییر، پاسخ دادن به آن و بهره‌برداری از آن به عنوان یک فرصت است. همچنین در تعریفی دیگر کارآفرین را کمی می‌داند که فعالیت کوچک اقتصادی و جدید را با سرمایه خود شروع می‌کند.

1- creative pistructiong

از نظر اقتصاددانان کارآفرین کسی است که ارزش افزوده ایجاد نماید یعنی اینکه منابع، نیروی کار، مواد و سایر دارایی‌ها را با هم ترکیب می‌کند تا ارزش آنها را نسبت به قبل بیشتر نماید.

روان شناسان معتقدند کارآفرین کسی است که به وسیله ویژگی‌های شخصی خود به پیش می‌رود ویژگی‌های از قبیل نیاز به کسب کردن یا رسیدن به چیزی، تجربه نمودن، انجام دادن یا شاید فرار از حوزه اختیار دیگران. اگر چه هر کدام از تعاریف کارآفرینان را از جنبه اندکی متفاوت نگاه می‌کند، همه آنها حاوی ایده‌های مشابهی است. با این وجود هر کدام از این تعاریف قدری محدود کننده است. چرا که کارآفرینان در همه حرفه‌ها وجود دارند. اما تعریفی که تقریباً اکثر صاحب‌نظران در مورد آن اتفاق نظر دارند به شرح زیر است کارآفرینی عبارت است از:

فرایند خلق چیزی با ارزش و متفاوت از طریق اختصاص زمان و تلاش کافی همراه با خطر مالی، روانی و اجتماعی به منظور دریافت پاداش مالی و رضایت شخص از نتایج حاصله.

این تعریف به چهار جنبه اساسی کارآفرینی تاکید دارد.

-به طور کلی کارآفرینی فرایند خلق چیزی است، خلق هر چیز ارزشمند و جدید.

-کارآفرینی فرایندی است که مستلزم صرف زمان و تلاش کافی است.

-کارآفرینی دارای خطرهایی اجتناب ناپذیر است.

-آنچه که به عنوان پاداش در فعالیت‌ها کارآفرینانه وجود دارد و رسیدن به استقلال مالی و کسب درآمد و همچنین رضایت خاطر است که فرد کارآفرین بعد از انجام کار کسب خواهد کرد. (فدایی و کیوانی، 1387، ص 11) با توجه به متون علمی، فرایند کارآفرینی به عنوان یک ضرورت جدی

در جوامع امروز ارتباط تنگاتنگی با پدیده فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات پیدا کرده است. فن‌آوری جدید ارتباطات بیانگر پیشرفت زیاد فرهنگ است، ما برای ایجاد ارتباط میان خود ابزارهای جدیدی اختراع می‌کنیم مانند آن است که

خودمان را از نو بازسازی می‌کنیم.

تکنولوژی اطلاعات یکی از فاکتورهای مهم در پیشرفت قرن 21 می‌باشد. IT موجب ایجاد دگرگونی و تحول در روش‌های زندگی، آموزش و پیشرفت‌های مربوط به کامپیوتر و تکنولوژی ارتباط زیر ساخت‌های جدید برای تجارت، پژوهش‌های علمی و فعالیت‌های اجتماعی ایجاد می‌کند.

این زیر ساخت‌ها گسترش داده شده ابزارهای جدیدی را برای کار و بازی خواهد شد. ارتباط داشتن با سراسر دنیا و کسب علم و دریافت اطلاعات را به ما ارائه می‌دهد. فناوری مفهومی است وسیع که شامل فنون ساخت و تولید و روش‌ها و ابزارهای تسلط بر محیط طبیعی و انسان می‌شود. بنابراین فناوری اطلاعات را باید مجموعه روش‌ها و ابزارهای دانست که منجر به تولید، جمع آوری، ذخیره سازی، نگهداری، پردازش، دسته بندی، ارایه و انتقال و معرف اطلاعات انفرادی و نهادی (علمی و غیرعلمی) می‌شود و از دیدگاه فنی فناوری اطلاعات مجموعه ای شامل حداقل یکی از اجزای زیر است: (شایان،

1382)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سخت‌افزار^۱، نرم افزار^۲، سیستم‌های ارتباطی^۳، ایستگاه کار^۴، سیستم‌های خودکارسازی^۵، محصولات هوشمند^۶ تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات، تحولات عظیمی را در فناوری‌های آموزشی، کسب اطلاعات، دگرگونی در آموزش و نهایتاً در فعالیت‌ها بوجود آورده است. (قورچیان، 1383، ص 17)

از جمله فناوری اطلاعات شیوه‌های کسب و کار را تغییر داده، به صورتی که امروزه حجم عظیمی از داد و ستدهای تجاری از طریق اینترنت و به صورت الکترونیک انجام می‌شود. امروزه افراد و شرکت‌های زیادی از جمله شرکت‌های Amazon , eBay , yahoo با روش الکترونیکی ضمن گسترش فروش خود به کشورهای گوناگون سودهای شگفت‌آوری بدست آورده‌اند.

فناوری اطلاعات و ارتباط بر کلیه فعالیت‌های اجتماعی از جمله کارآفرینی اثر گذاشته و از طرف دیگر توسعه فناوری مرهون کارآفرین است. زیرا فعالیت‌های کارآفرینان باعث شناخت نیازها و خلق ایده‌ها و توسعه فناوری می‌شود (نطاق، 1376، ص 23). وسایل چند رسانه‌ای ضمن تحقق بخشیدن به امر یادگیری، انگیزه و علاقه و میل رغبت یادگیری را در دانش‌آموزان افزایش می‌دهد و به دلیل تنوع و جاذبه خاصی که به همراه دارد آموزش را لذت بخش و موثر می‌کند (عبادی، 1383، ص 12)

تحقیقات متعددی درخصوص فن‌آوری اطلاعات و کارآفرینی انجام گرفته است. از جمله یوسفی سعیدآبادی (1387) با ارائه‌ی چهارچوب ادراکی به منظور نهادینه کردن فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزش ابتدایی کشور، مولفه‌های اصلی فناوری اطلاعات و ارتباطات را در نظام آموزش

1- Hardware

2- software

3- Telecommunicatio

4- workstation

5- Computercontrolledrobots

6- Smart products

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی..

ابتدایی شامل: سیستم‌ها، تساوی و برابری، تخصصی عملیاتی، دسترسی، بینش و بصیرت معرفی نموده است. از مهمترین نتایج این پژوهش مورد اهمیت قرار گرفتن آموزش ICT و IT ازدوران ابتدایی و ورود دانش آموز به دبستان و ادامه این آموزش‌ها تا دوره‌های بعدی می‌باشد. همچنین به اهمیت آموزش نیروی انسانی و معلمان و اصلاح و بهبود ساختارها و توسعه شبکه الکترونیکی در آموزشگاه‌ها تاکید نموده است.

شهباز (1386) با بررسی موانع کاربست فاوا (فناوری اطلاعات و ارتباطات) در آموزشگاه‌های اصفهان از نظر دبیران و مدیران به این نتیجه رسیده است که عدم تسلط دبیران به زبان انگلیسی، ضعف در دانش رایانه‌ای دبیران، عدم تلفیق رایانه با محتوای برنامه درسی و کمبود وقت کار عملی نسبت به تئوری از موانع موجود می‌باشد.

عابدی (1384) به بررسی راهکارهای بهره‌گیری معلمان دوره متوسطه شهر اصفهان از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی-یادگیری پرداخته و پیشنهاد کاربردی این است که: آموزش دبیران باید بطور ممتد و متناسب با رشد فناوریهای آموزشی انجام گیرد و محتوای برنامه و تکالیف درسی مرتبط و مهارتها و روش منطقی در الگوی اطلاع رسانی نظام‌مند در هم تنیده شوند و امکانات نرم افزاری و سخت افزاری برای استفاده از فاوا در مدارس تهیه گردد.

اخوت (1383) با انجام تحقیقی، به تاثیر فن آوری اطلاعات و نقش آن در توسعه اقتصادی اجتماعی و ایجاد فرصتهای شغلی در استان گلستان پرداخته است. وبه اهمیت گسترش IT و پیشرفت چشمگیر استان و تحولات اجتماعی و اقتصادی پرداخته است.

ملایی (1383) با بررسی شیوه‌های آموزش کارآفرینی و ارائه مدل کاربردی به منظور ایجاد فرصت‌های شغلی جهت فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای شهرستان گنبد کاووس پرورش کارآفرینان را از طریق سیاست‌گذاری‌ها و پشتیبانی‌ها شامل: فرهنگ سازی و پشتیبانی‌های

پژوهشنامه تربیتی

اجرای دولت‌ها از طریق ترویج روحیه کارآفرینی، اصلاحات ساختاری و نهادسازی، ایجاد موسسات آموزش دولتی - خصوصی، کمک به راه اندازی و اداره پرورشگاه کسب و کار کوچک. و همچنین آموزش کارآفرینی از طریق مدارس به خصوص هنرستان‌ها، دانشگاه‌ها و آژانس‌های دولتی را مطرح نموده است.

توپرکسی (2006) در تحقیقی موانع تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباط در مدارس را بر اساس نظر معلمان و مدیران در مقاطع ابتدایی و متوسطه ترکیه بصورت موارد زیر را معرفی نموده است:

-موانع مادی

- کمبود ارائه خدمات فنی و کمبود آموزش کارکنان مدرسه درباره ICT
-کمبود تعداد رایانه ها

- اطلاعات قدیمی یا کند بودن روند ارائه اطلاعات به سیستم ICT

-کمبود نرم افزارهای آموزشی

-مقاومت در برابر تغییر

- علاقه یا عدم علاقه روسای شورای آموزشی شهر

- بیان نظریه‌های تخصصی آموزشی درباره معلمان مدیران و چگونگی تغییرات.

- موانع انگیزشی معلمان و مدیران

با توجه به مطالب بیان شده و اهمیت موضوع کارآفرینی در توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی و اهمیت نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در کارآفرینی افراد جامعه، هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش فناوری اطلاعات IT در کارآفرینی هنرجویان هنرستان‌های فنی حرفه‌ای شهرستان گنبد کاووس در سال تحصیلی 88 - 1378 می‌باشد. بر این اساس فرضیه اصلی عبارت است از: «بین بستر سازی مناسب IT در هنرستان‌های فنی حرفه‌ای شهرستان گنبد کاووس با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.»
فرضیه‌های فرعی شامل:

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی..

-بین توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای با کارآفرین هنرجویان ارتباط وجود دارد.

-بین حضور مدرسین آموزش دیده IT در هنرستان‌ها با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.

-بین ارائه دروس مرتبط با IT در طول سال تحصیلی برای کلیه رشته‌ها با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.

-بین وجود مراکز و بانک‌های اطلاعاتی در زمینه IT در هنرستان‌ها با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.

-بین برگزاری سمینارهای IT در حین تحصیل برای هنرجویان فنی و حرفه‌ای با کارآفرینی آنها ارتباط وجود دارد.

-بین آموزش IT بصورت کارگاهی برای هنرجویان با کارآفرین شدن آنان ارتباط وجود دارد.

-بین تشکیل انجمن‌های IT در هنرستانها با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.

-بین ایجاد رشته مستقل IT در شاخه فنی حرفه‌ای با کارآفرینی هنرجویان ارتباط وجود دارد.

روش:

این تحقیق از نوع توصیفی تحلیلی و به صورت پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری این تحقیق کلیه هنرجویان هنرستان‌های شهرستان گنبد کاووس که تعداد آنان 2361 نفر است و در 11 مرکز مشغول تحصیل می‌باشند. بر اساس جدول مورگان 340 نفر از هنرجویان هنرستان‌های استان گلستان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردیده‌اند.

ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته با مقیاس پنج گانه لیکرت شامل گزینه‌های خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی و کم و خیلی کم در دو بخش وضعیت موجود و مورد انتظار تنظیم که دارای روایی محتوایی و با محاسبه آلفای

پژوهشنامه تربیتی
کرونباخ ضریب اعتبار آزمون 95٪ می‌باشد. داده‌های گردآوری بوسیله نرم افزار SPSS ثبت و در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی تنظیم شده است. در بخش آمار استنباطی از همبستگی پیرسون برای محاسبه ضریب همبستگی دو متغیر، و آزمون‌های T و تحلیل وایانس استفاده شده است.

یافته‌ها:

55/6- درصد نمونه‌های مورد مطالعه را پسران و 42/1 درصد آنان را دختران تشکیل می‌دهند.
48/2- درصد نمونه‌های مورد مطالعه 16 ساله، 35/3 درصد 17 ساله، 8/2 درصد 18 ساله می‌باشند.
87 - درصد افراد مورد مطالعه در شاخه فنی و حرفه‌ای و 4/7 درصد آنان در شاخه کار و دانش مشغول به تحصیل می‌باشند.
فقط 5/3 درصد از دانش‌آموزان مورد مطالعه دوره IC DL را گذرانده‌اند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول شماره 1- آزمون همبستگی پیرسون دو متغیر در افراد مورد مطالعه

ردیف	آمار های آزمون	وضعیت موجود	وضعیت انتظار
1	ضریب همبستگی	0/273	0/337
2	سطح معنی دار	0/04	0/011

- ضریب همبستگی بین دو متغیر X و Y یعنی توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستانها (یعنی X) و کارآفرینی هنرجویان (Y) در وضعیت موجود برابر 0/273. و سطح معنی دار بودن آزمون همبستگی پیرسون معادل تقریباً 0/04 است و این عدد کمتر از 0/05 است لذا مطابق قاعده آزمون همبستگی پیرسون فرض H0 رد و فرض H1 پذیرفته می شود یعنی بین ایجاد توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستانها با کار آفرینی هنرجویان رابطه معنی داری وجود دارد.

- ضریب همبستگی دو متغیر X و Y یعنی توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستانها (یعنی X) و کار آفرینی هنرجویان (Y) در وضعیت انتظار برابر 0/337 و سطح معنی دار بودن آزمون همبستگی پیرسون معادل 0/011 است و این عدد کمتر از 0/05 است لذا مطابق قاعده آزمون همبستگی پیرسون فرض H0 و فرض H1 پذیرفته می شود. یعنی بین ایجاد و توسعه شبکه الکترونیکی در هنرستانها با کارآفرینی هنرجویان در وضع موجود و مطلوب رابطه معناداری وجود دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول شماره 2- آزمون همبستگی پیرسون بین کارآفرینی و

متغیرهای وابسته در افراد مورد مطالعه

ردیف	متغیر وابسته	متغیر مستقل	آمارهای آزمون		آمارهای آزمون	
			وضعیت موجود	ضریب همبستگی	وضعیت انتظار	ضریب همبستگی
1	توسعه شبکه الکترونیکی	کار آفرینی	0/201	ضریب همبستگی	0/209	ضریب همبستگی
			0/046	سطح معنی دار	0/041	سطح معنی دار
2	مدرسين آموزش دیده	کار آفرینی	0/032	ضریب همبستگی	0/265	ضریب همبستگی
			0/555	سطح معنی دار	0/039	سطح معنی دار
3	ارائه درس مرتبط با IT	کار آفرینی	-0/005	ضریب همبستگی	0/391	ضریب همبستگی
			0/933	سطح معنی دار	0/029	سطح معنی دار
4	سمینارهای حین تحصیل	کار آفرینی	0/051	ضریب همبستگی	0/291	ضریب همبستگی
			0/349	سطح معنی دار	0/038	سطح معنی دار
5	وجود مراکز و بانکهای اطلاعاتی	کار آفرینی	0/007	ضریب همبستگی	0/285	ضریب همبستگی
			0/896	سطح معنی دار	0/045	سطح معنی دار
6	تشکیل انجمن های IT	کار آفرینی	0/006	ضریب همبستگی	0/280	ضریب همبستگی
			0/912	سطح معنی دار	0/040	سطح معنی دار
7	تاسیس رشته مستقل IT	کار آفرینی	0/261	ضریب همبستگی	0/298	ضریب همبستگی
			0/036	سطح معنی دار	0/03	سطح معنی دار
8	ارائه آموزش به صورت کارگاهی	کار آفرینی	0/008	ضریب همبستگی	0/399	ضریب همبستگی
			0/880	سطح معنی دار	0/029	سطح معنی دار

الف) در وضعیت مورد انتظار: با توجه به موارد فوق چون ضریب

همبستگی بین دو متغیرهای فرضیه‌های فرعی از یک تا هشت از عدد 0/05 کمتر می‌باشد لذا مطابق قاعده همبستگی پیرسون فرض صفر را رد و فرض

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی..

یک را در تمامی فرضیه‌های هشتگانه می‌پذیریم. به عبارت دیگر می‌توان گفت از دیدگاه هنرجویان مورد مطالعه: عوامل توسعه شبکه الکترونیکی، وجود مدرسین ماهر، ارائه‌ی دروس مرتبط با IT، سمینارهای حین تحصیل در خصوص کارآفرینی، ایجاد مراکز و بانکهای اطلاعاتی، تشکیل انجمن‌های IT و ارائه‌ی آموزش‌های کارگاهی به منظور تقویت و پرورش روحیه کارآفرینی در هنرجویان هنرستان‌ها تاثیر ضروری است.

ب) در وضعیت موجود: ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیرهای فرضیه‌های فرعی شماره یک و هفت در وضعیت موجود به ترتیب معادل $0/273$ و $0/261$ و سطح معنی‌داری آزمون همبستگی پیرسون معادل $0/04$ و $0/036$ از عدد کمتر می‌باشد لذا مطابق قاعده همبستگی پیرسون فرض صفر را رد و فرض یک را می‌پذیریم و برای فرضیه‌های فرعی شماره‌های 2 و 3 و 4 و 5 و 6 با توجه به این که و ضریب همبستگی پیرسون و ضریب معنی‌داری آزمون همبستگی پیرسون از عدد $0/05$ بالاتر است لذا مطابق قاعده آزمون همبستگی پیرسون فرض صفر را می‌پذیریم و فرض یک را رد می‌نماییم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بحث و نتیجه گیری:

از دیدگاه هنرجویان بستر IT در هنرستانها به منظور کارآفرینی آنان یک مشکل جدی تلقی می‌گردد و در این راستا آنان معتقدند که هرچند توسعه شبکه الکترونیکی و تاسیس رشته IT انجام گرفته است. و این دوش شرط برای کارآفرینی آنان مشکل چندان ندارد و مورد توجه قرار گرفته است ولی باید متغیرهای، مدرس ماهر، ارائه‌ی دروس مرتبط با IT، سمینارهای حین تحصیل، ایجاد مراکز و بانک‌های اطلاعاتی، تشکیل انجمن‌های IT و ارائه‌ی آموزش‌های کارگاهی مورد توجه قرار گیرد.

می‌توان گفت در حال حاضر در هنرستان‌ها بسترهای لازم جهت توسعه شبکه الکترونیکی و آموزش‌های مجازی وجود ندارد. بنابراین مسئولین محترم آموزش و پرورش نسبت به بسترسازی و تهیه امکانات سخت افزاری و نرم‌افزاری اهتمام ورزند. و صرف آموزش دو ساله هنرجویان کافی به نظر نمی‌رسد. ایجاد و توسعه شبکه الکترونیک و طراحی دوره‌های فن‌آوری اطلاعات در هنرستانها به منظور تقویت روحیه کارآفرینی هنرجویان ضروری تلقی می‌گردد اما کفایت نمی‌نماید. با توجه اینکه در فرایند یاددهی - یادگیری، معلم نقش اساسی در راهنمایی و رهبری هنرجویان بر عهده دارد باید از آگاهی‌ها و مهارت‌های لازم در خصوص استفاده از IT و داشتن روحیه‌های ریسک پذیری، خلاقیت، توفیق پذیری، عزم و اراده برخوردار بوده تا بخوبی در این فرایند نقش آفرینی نمایند. از طرف دیگر می‌بایست با تاسیس و راه‌اندازی بانک‌های اطلاعاتی مطابق با پیشرفت‌های نوین و راه‌اندازی انجمن‌های دانش‌آموزی به گونه‌ای که در آنان با افزایش پویایی و برانگیختگی می‌توان فرایند یاددهی - یادگیری را تسهیل بخشید. و بدین وسیله در تحقق پرورش هنرجویان فعال و کارآفرین بخصوص با استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات نقش آفرینی نمود.

دولت‌ها بستر کارآفرینی در حوزه‌ی فن‌آوری اطلاعات و ارتباط به خصوص در آموزش و پرورش را مورد توجه خاصی قرار داده‌اند و با

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی. ..

توسعه و تقویت روز افزون در این رابطه تلاش می‌نمایند تا به رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه کمک نمایند. و در این زمینه نظامهای آموزش و پرورش سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های قابل توجهی را انجام داده‌اند. و این مهم می‌بایست مورد توجه جدی دولت و نظام آموزش و پرورش کشور قرار گیرد.

کتابنامه:

- اخوت محمدرضا، (1383)، فناوری اطلاعات و نقش آن در توسعه اقتصادی و اجتماعی و سیاسی و فرصت‌های شغلی در استان گلستان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی گرگان.
- اکبری کرامت الله، (1385) توسعه کارآفرینی، رویکرد آموزشی، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران.
- احمدپور داریانی محمود، (1378) کارآفرینی، تعاریف. نظریات، الگوها، شرکت پردیس، تهران.
- جهانگرد اسفندیار، (1385) اقتصاد و فن آوری اطلاعات و ارتباطات، شرکت چاپ نشر بازرگانی، تهران.
- صرافی زاده اصغر، (1383)، فناوری اطلاعات IT در سازمانها، میر، تهران.
- طالقانی محمد، ملک اخلاق اسماعیل، (1385)، جایگاه و نقش فناوری اطلاعات در کارآفرینی و آثار اقتصادی آن، دانشگاه گیلان - رشت.
- عطاران محمد، (1383)، فن آوری اطلاعات بستر اصلاحات در آموزش و پرورش، موسسه توسعه فن آوری مدارس هوشمند، تهران.
- کیا محمد، نساج سعید، (1386)، کارآفرینی گام به گام، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران.
- گرامی نژاد ابوالقاسم (1384)، کارآفرینی، اتحاد، تهران.
- نطق سیامک، (1376)، مقدمه ای بر کارآفرینی، بصیر، تهران.
- Brich. D. (199H). " Dynamic Entrepreneurship and Top creation " MIT and cognetices Inc, united states of amerian
- Druker, P. (1995). Innoration and Entrepren eurship, Ny: Harper collns publisher
- Hisrich, R. D. and M. P. peters (1998). The Individual Entrepreneur in Entpreaeurship MCGraw Hill publishing
- Turban, E. Introduction to ecommeree, c2008
- Kuratko , D. F. Entrepren eurship a contemporary approach, 5Th ed, c 2001.

ضرورت بسترسازی IT در توسعه کارآفرینی. ..

-World Bank, 2003, word Pevelopment Indicator 2003. world Bank.

-Rayport , Jc JeffreyF, Bernard j. Jaworski , Introduction to e-commerce mcgrow-Hill, 2001.

-Dubbini Sabrina and Iacobuci Donato (2004).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی